хами, але коли він, по його думцї, позаберав землї наоколо Краківської землї в під носа у Болєслава, то се ледво чи могло годитись з удержаннєм добрих відносин з Чехиєю. Ібрагим ібн-Якуб, що досить докладно означив границї Мешкової держави, нїчим не натякає, щоб на полуднї вона мала граничити з Чехиєю. Автор виходить із буквального значіння звістки „Нестора“ про похід Володимира на Ляхів, але очевидно не знав, що сим звісткам не можна вірити на слово, без близшої аналїзи. Вже Репель прийшов до переконання, що лїтописець помиляв ся, і сей погляд має дуже богато правдоподібности.

З дальшого піднесемо дуже інтересний коментар д. П. до звістної грамоти Оди (гадки сї він висловив вже в своїм відчитї про гробову напись Болєслава Хроброго — Справоздання академії 1896, VI).

Взагалї праця автора робить дуже приємне вражіннє науковістю і оберожністю метода, об'єктивністю й значною ерудициєю. Польська історична наука може в нїм здобути дуже визначну силу.

М. Грушевський.

Лѣтопись по Лаврентьевскому списку. Изданіе 3-е (Археографической коммиссіи), Спб., 1897, ст. XIV+512+42+63.

Нове виданнє Лаврентиєвської лїтописи операєть ся в головнім на попереднім виданню (1872 р.). Минаючи деякі незначні відміни в передмові (нпр. ст. VIII і XIII), занотуємо, що нове виданнє відріжняєть ся додатками. В першім (ст. 1—40) подано передрук виданого д. Чеботаревим і Черепановим Лаврентиєвського кодекса порівняного з кодексами Радивілівським і Троїцьким (останнїй вже не істнує більше). Другий додаток містить в собі початок Поученія Мономаха з досить пізньої рукописи кінця XVIII в. — се жерело описано в передмові дуже неповно. Покажчики (власних імен, ґеоґрафічний і річевий) не дають нїчого нового. До друку нове виданнє лїтописи — як й попереднє — зладив д. А. Бичков. *О. Г—ий.*

Dr. A. Kolessa — Dialectologische Merkmale des südrussischen Denkmales a. d. XIII. Jhdte „Žitije sv. Savy“ (відбитка з Philologie), Берлин, 1896, ст. 203—228 і 473—523, 8⁰.

Працю свою подїлив автор на дві части: в першій вібрав всї фонольоґічні диялєктичні прикмети згаданого памятника, в другій, навівши думки давнїйших і сучасних учених про відносини українсько-руської мови до російської в минувшинї й теперішности, обговорив питання про поодинокі важнїйші диялєктичні прикмети памятника, подекуди навіть